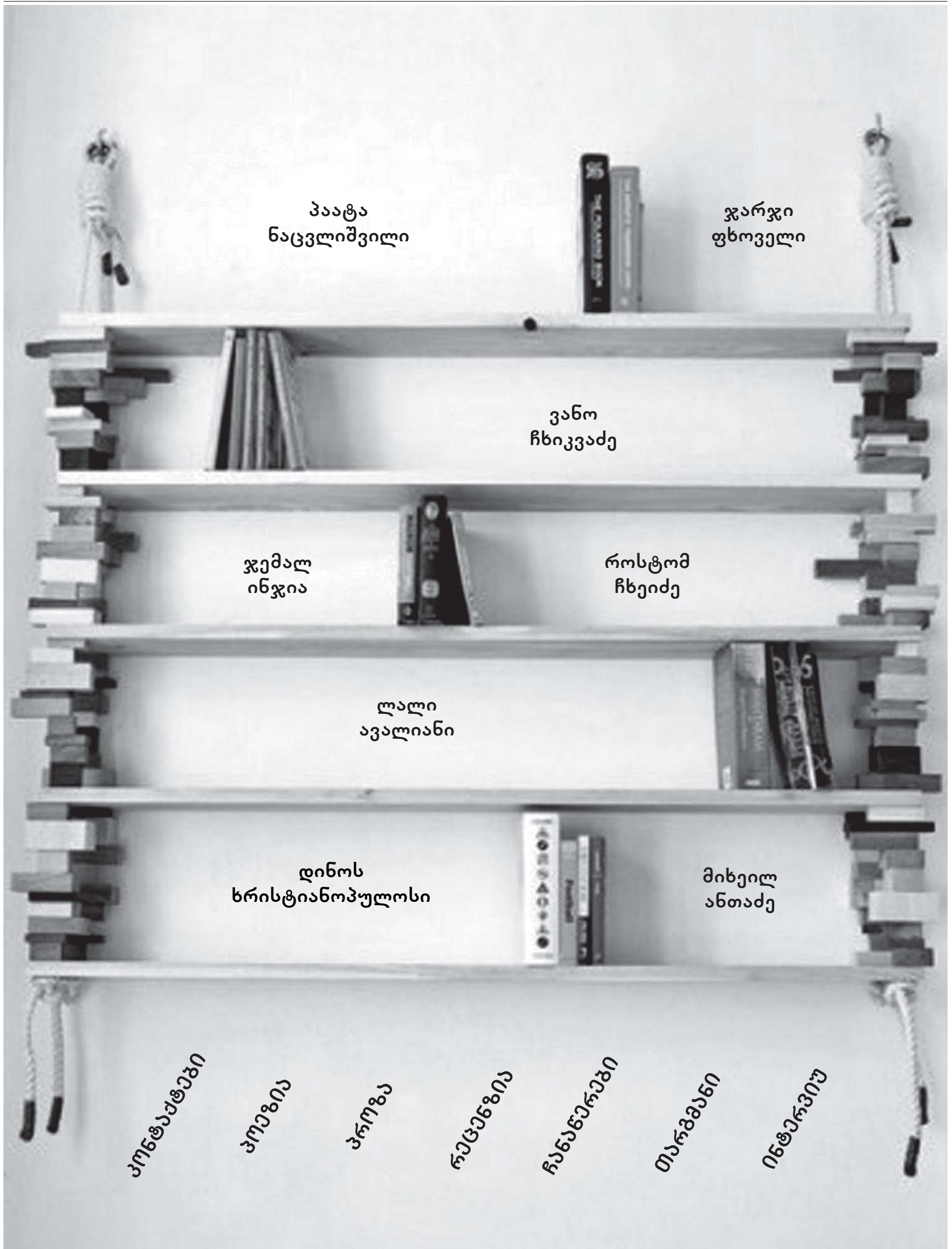


ლიტერატურული გაზეთი

№22(182) 25 ნოემბერი - 8 დეკემბერი 2016

ბამოღის ორ კვირაში ერთხელ, პარასკეობით

ფასი 80 თეთრი



მრავალწერტილი

მზის და მთვარის სიტყვების შემდეგ
ვარსკვლავების მრავალწერტილი...
ცის ამბავი: დაუსრულები...

ცის ანბანიც უსასრულოა,
ცაში უფლის სტრიქონებიც უსასრულოა...
და პოეტიც ვარსკვლავებს ბაძავს:
მისი სიტყვის ნახევრებიც უსასრულოა...

და სტრიქონი არა მთავრდება,
და სტრიქონი არა მთავრდება,
ცის ამბავი უსასრულოა...

ცის ფურცელიც უსასრულოა,
უხილავის ხელნაწერი არა მთავრდება,
საღვთო ტექსტი არა მთავრდება...

და სუყველაფრის დასასრული:
ვარსკვლავების ღვთაებრივი მრავალწერტილი...

მელოდებიან

მელოდებიან დავიწყების მიწის კიდეზე,
დროის კუნაპეტ ხეობაში და
მახსოვრობის გრილ კუნძულებზე:
ჩემი შოთა ჩანტლაძე და...
ჩემი თედო ბექიშვილი და...
ჩემი მამუკა ნიკლაური და...
ჩემი რენე კალანდია და...
ჩემი გიგლა სარიშვილი და...
ჩემი ზვიადი, ჯვარსნაცვამი, გულგასენილი...

ჩემი ხანე და ჩემი თორღვაი,
ლომები, გველისციხელები, ჯავშნიანები,
სისხლით სველ ხმლებს რომ აგელავებენ...
და იმათი ხმა, დაუმრობელი,
ილექება ისტორიის საღვთო ფურცლებზე...

ის, ჟამიჟამ, პოეტებსაც გვესმის შორიდან:
ჩვენი გულების ხრიოკ მინდვრებს ანოყიერებს!

გუბა II

და გუბისწყალი მოგნატრებია
წყალნაღებულ საქართველოში...

გუბისწყალი ზოგჯერ ლექსშიც რომ გაურიო
და სანიტარი ბაყოტის კენესაც
რომ დაურთო მეტასტრიქონებს,
ეს მწარე კენესა გულის კენესას გაერითმება...

ლექსის გუბე მოგნატრებია
პოეზიის წყალნაღებულ საქართველოში:
ძველიბრის და ვერლიბრის და
მეტალექსის საქართველოში...

რა გამოლევს
აქ ძველისძველ ლექსის გუბეებს...

და ლექსის გუბის ბაყოტის კენესა
რუსთაველსაც კი მოუსმენია...

ის ახლაც ისმის,
ოლონდ ცხადად უნდა მიაგნო
აქ ლექსის გუბეს და გაიგონო
შენ ბაყოტის მწარე კენესა, საახსარებო...

ამ ლექსში სიტყვის ამწნევა ნახანჯლარები!
ნახევი სიტყვის: ნახევარსიტყვა...
სტრიქონები: სისხლის მდინარე...

კოსმიური ჭრილობები:
ცისმილმური ნახანჯლარები,
ერთურთზე ღრმები და ერთურთზე უარესები!

ინამე, რასაც ცა გიკარნახებს:
სიტყვის ჭრილობებს ლექსით კურნავენ...

ნახევარსიტყვის ნახევრები: სისხლის მდინარე...

ავტორტრეტი. 2016.

ედგარმა გული ამერიკის პრერიების ყორანს აჩუქა,
ხოლო მე
გული
გველისციხის
ფრთაშავ არწივს უნდა ვაჩუქო!..

ესეც ხომ ჩემი ყორანია: ჩემი არწივი.
დიდი ხანია, შევიყვარეთ ერთიმეორე:



ჯარჯი
ფხოველი

ჩვენ ედგარიც გვიყვარს და მისი
სტრიქონიც ერთი ვარსკვლავია,
ჩვენს უმთვარო ღამეებს რომ შეეხიდება...

აჰა, ლექსში ბორნის ცრემლის შემოხეტება:
კვალდაკვალ მოსდევს სისხლის კვალი,
გველისციხური...

და ბავშვი მთებიც იზრდება
და თანდათან გულს გიმარგრებენ...

და თანდათან იფარებიან
არწივის ფრთებით დაჭმუჭნილი
ღრუბლის ქულებით...

დღეს მოგინდება სტრიქონებად რომ გადმოხატო
ამ ღრუბლებიდან მთების ჩრდილები...
გადმოინერო
არწივის ფრთის ანაბეჭდები!

სისხლით ნაწერი

და სიტყვამ დამჭრა:
და სტრიქონმა დამცა ხანჯარი!

და განწირული,
შავ ღამეში
მგზავრი სისხლისშეუშრობელი,
მაინც ისევ სიტყვას ვემხრობი:
გულს ვემხრობი,
ლექსის უშტარ ღამეს ვემხრობი...
სიტყვას ვემხრობი,
მთვარის სხივზე შუალამის სისხლით დანერილს!

წვიმის ქველიბრი

წვიმს:
სოკოს ქოლგას შეეფარნენ ჭიანჭველები...

წვიმს:
მთვარის ცრემლო, გველისციხეს გულზე ევლები...

წვიმს:
თვლემენ მთები, წვიმიანი ღამისმთევლები...

მუღარა

ალბათ, ეს არის წმინდა სიტყვა, ღვთითკურთხეული,
დედამზის უცხო სტრიქონებად რომ გაისმის და...
გულის ცაზე რომ იხატება...

ეხლა ჩემს ლოცვას ეს სიტყვები აბოლოებენ:
წმინდა დედამზის კურთხეულ ლექსის
ერთი სტრიქონი მაჩუქე, ღმერთო,
ერთი სიტყვა მაჩუქე, ღმერთო,
შენი წმინდა ცის ღვთაებრივი მრავალწერტილის
ერთი ვარსკვლავი მაჩუქე, ღმერთო!

ყორანს

ჩემო ყორანო, შენი ყრანტალი
დაბლა ცვივა შავნახშირის ნაფშვენებით...

და ირევა ჩემს ლექსებში,
და ირევა ჩემს კენესაში,
და ირევა ცის ღუმელში, სადაც წვიანი
ვარსკვლავების წერტილ-სიტყვები,
უსინათლო ღამეების ნაკარნახევი...

სანათესაო

ვარსკვლავის სისხლი და მთვარის სისხლი,
ორივეს რომ აბოლოებს
ღამის სისხლის მრავალწერტილი...
ამ წარევ სისხლთან
ლექსის სისხლი მანათესავებს...

ლექსის სისხლი: სამყაროთა სისხლს რომ ირევს და
ამთლიანებს და ამთავრებს ძახილის ნიშნით...
თანაც ურევს ვარსკვლავების მრავალწერტილებს...
და ირევა წერტილებით შემოღობილი
ცისნაპირები და სიტყვების ნაპირები და
მეხსიერების ნაპირები,
სადაც სძინავს ყორნისფერად შეღებილ არწივს,
პოეტის სიტყვას სადაც სძინავს,
იმის ციურ სანათესაოს...

გველისციხის პატიმარი ყორნის ყრანტალი
და პატიმარი სიტყვის ყრანტალი
ლექსის პირშავ საპატიმროში...

პატიმარი პოეტის დარდი:
ისიც უდაოდ იყრანტალებს, სხვა გზა არა აქვს!..
იყრანტალებს ყორანივით,
იყრანტალებს სიტყვასთან ერთად,
სხვა გზა აღარ დარჩენია ამქვეყნაზე!

იყრანტალებს, ხოლო პოეტს ასე ჰგონია,
რომ ოქროვერცხლი აღმოაჩინა,
გველისციხის საძირკველში რომ მარხია,
დაუხარჯველი!

შერიბებისა

ვხედავ, სიტყვები გამიორგულდენ:
ალბათ, იმიტომ, სისხლით რომ ვბან,
პოეტად რომ ვიხსენიები!

მოდი, სიტყვებიც დაინდე და
მკითხველებიც დაინდე და
არწივებიც დაინდე და ვარსკვლავ-ეკლებიც...

დაივიწყე ძველი დარდი:
პოეტად რომ იხსენიები!

უკვე დრო არის, დაიბრუნე და:
გულში ჩაიკარ ვარსკვლავების
და ღრუბლების,
და მეფუტკრის
და ყორანთან მობაასე მწირის ხელობა!..

ქველიბრი თომას

რა მოიტანა ახალმა დრომა?
მხოლოდ გაძრომა და გამოძრომა...
გავხედავ ჭალებს და ვამბობ, რომა
მაღე ჩამოყრის ფრთებს შემოდგომა...

ანათემა

მას, ვისაც გული გადაუცივა
პოეზიაში ჩემმა დანახვამ,
ანათემაზე გადაუცივარ,
რა დავუშავე, უწყის ალაჰმა.

ლეგენდა ისევ ცოცხლობს თამარ მეფის კუბოზე...
არავინ იცის და არც თვითონ დავით მეოთხემ —
ერი ოთხასი წლის მერე რა თიკუნს უბოძებს,
ვის შეჰღალადებს სულხან-საბა, დამითმო ტყვე.

ვის ჩააბარებს ქართლს და კახეთს პატარა კახი,
კოჭლ გენიოსს რომ გაუხდება ამოსახვენი.
ვინ დაამთავრებს სამშობლოსთვის სიკვდილის განხრით
ცხოვრების სკოლას წინამურის ავ მოსახვენი...

მე მოვისაჯე ჩემს გამოგონილ
გორში ცხოვრება, სუნთქვა.
ფხარობდით ერთხანს, მაგრამ, გოგონი,
მინდა სიმართლე სულ ვთქვა,

რომ გაიბზარა ჩვენი თანხმობა,
გახალისებდა შენ ეს
და დაემუქრა ჩემს ტახტს დამხობა,
ამაოდ ვეძებ მშველელს.

რაც ვუჩურჩულე განთიადამდის,
წყალმა წაიღო, თერგმა
და იმის შემდეგ თავზე გადამდის
მონყენილობის დელგმა.

ასე გარიყვით თუ გამრიყავდი,
რას ვიფიქრებდი, აბა?
მე შენ ზღვისფერი სევდით მიყვარდი,
უპეებში რომ ნაბავ.

ხომ სიყვარულობს ყველა ასაკი,
ხანდაზმული და ნორჩი,
ალარ ჭაჭანებს მდედრის ნასახი
ჩემს გამოგონილ გორში.

ავტონეკროლოგი

აღიარებულ ლირიკოსში
იჯდა ქართველი ჯგირი კოჩი.

ცდილობდნენ, მაგრამ ვერ მოხარეს,
ეს ანცვიფრებდა მტერ-მოყვარეს.

იყო დუქანში თუ სტამბაში,
გახლდათ ბოჰემის უსტაბაში.

მშობლიური ცის დაფა ლურჯი
ატანინებდა დაფარულ ჯიბრს.

რალა უნდა ვთქვათ მომავალზე,
ეტრფოდა ქალის სილამაზეს.

უყვარდა ხალხში მიმოსვლა და
დღეს რომ შარშანდელ ღვინოს სვამდა,

ხვალ არ ერჩინა ჩაი არაყს.
ენტო. იოხრა. ჩაიარა...

ალარც მეუღლე, არც მეგობარი,
გაყინულია საბან-გობანი.
ხარ მოძალადე ჟამის მგმობარი.
მოგეტევება ყარობს.
სულის სიმტკიცე, რაიც შენში დევს,
არ დაილიო და არ შეშინდე,
სანამ განიხვნა შენთვის მეშვიდე
ცის დაგმანული კარი.

ქართული მწერლობის ანთოსებს
თავზე რომ გადასდით შთაგონება,
დიდუბის დასახურ პანთეონზე
არა სურთ ჭორების გაგონება.



ჯემალ ინჯია

მე თავი ქუდში მაქვს, არ მანაღვლებს
ის, რაზეც ხელი არ მიმიწვდება.
ღმერთი რომ თავისთან ამამაღვლებს,
კვერნაქზე ცოლ-შვილთან მივმინდები.

სვეტი

პალინდრომი

„ადამიანი გაზეთის სვეტში“
ოთარ ჭილაძე

სვეტი რას არ იტევს.

მანდილი

ის ახალგაზრდა
ბებიაა, თან მიმზიდველი,
მან ქმრის ბინაში
შეიტანა ტანი-მზითველი.

ვინც გვარ-ჯილაგის
გამრავლება შეძლო ამ ტანით,
არის ქუჩაში
ბევრი ღირნი მზერის ამტანი.

სექსუალური
მანიაკი, ცვედანი, ღლაპი
და ვიგინდარა
მას შესცქერის ნერწყვების ყლაპვით.

ქალაქში ერთი
ახალგაზრდა ბებია დადის.
ჩემი თავვანი —
ზნედაცული დიაცის მანდილს!

ჰვილიშვილებს

დღეს ვოლგა და ირტიში
ძველგაზრდებსა და მოცადებს
გვემუქრება ლეთად,
აქლემების ჭიდილში
კოზაკივით გამოვცადე
უსამართლო ჭყლეტა.

მაგრამ სულით უდრეკი
არ ვმონებდი ძალიან შიშს,
თუ მწვევია როსმე
და სულ გვერდზე ვუდექი
სამშობლოსთან აღიანსში
ექვმიტანილ მგოსნებს.

მთის ბროლი

ჩემი გიჟურად უთავბოლო ფრენა შენამდე
მოჰგავდა ფრენას თვითმფრინავის, უპილოტოსი.
თუ დავიმსხვერი, დამახატე ჯიუტ შევარდენს
საფლავის ქვაზე მოჭუქჭუქე ტყუპი ლოტოსი.

ჩემი ჩინური ქვეყანაზე შენ გესმის მხოლოდ,
მთის ბროლო, მაგრამ უმადლესი ხარისხის ბროლო.

შემოქმედებითი საღამო

ესეც თეატრი. სულაც არ ნანობ,
მის უღელს კარგად რომ არ შეები.
გზა დაულოცე, ღმერთმა ამრავლოს
ადგილობრივი ბომარშეები.

ძველი ლექსების ახალი ციკლი...
სიტყვები... ხოტბა... მუსიკა... ტაში...
სამაჯურების და თვლების ციგლიგს
როცა უყურებ, გაჟრჟოლებს ტანში.

ეგებ ელვარით უხვ ამ მძივებზე
და აღმასებზე ექსპრომტიც სცადო,
რომ ხალხს სიხარულს უხანგრძლივებდეს
შენი ლექსებით მოგვრილი ჯადო.

მოგვი ქალაქში

აქ ირეოდა ხალხი სხვადასხვა,
განსხვავებული ჭკუით, ჯიშითაც.
აქ სხვა სოფელეთა მხრიდან თავდასხმა
იგრძნო ჩასულმა სოფელ ჭყვიშიდან.

იხილა ქურდიც, ლოთიც, მებაზრეც,
მაგრამ მაღალი განგების ნებით,
არნახულ ცხენთა შეჯიბრებაზე
მან მოიპოვა ტიტული მეფის.

დაადგეს თავზე გვირგვინი ეკლის
(ბრბო ხომ მაცხოვარს შეიცნობს გვიან),
მოკლეს და შემდეგ დაუდგეს ძეგლი,
ძეგლი დაუდგეს გრიგალის გრიალს.

წმინდა მთაზე აქვს ძვალშესალაგი,
რათა იქიდან მოგვიწოდებდეს,
რომ არ იქნება — დაშრეს არავგი
და რომ მაღლა დგას მოგვი ცოდვებზე.

უფლისციხეში მიფორთხვია
განა ქაცვისთვის,
განა ცრემლები წამომსვლია
განაკანრისთვის.
დამიდენია ცოტა სისხლი
არაკაცისთვის.

დამირქმევია აშმორება
აშმორებისთვის,
ელეგები მიმიძღვნია
განშორებისთვის.
ღირდა ცხოვრება იმ პირველი
გაჟრჟოლებისთვის.

ბოღა

გეძებდი, არცთუ უსაფუძვლო
ბოღმა მახრჩობდა.
ჟანგბადის ყლუპიც არ გამაჩნდა
წასახემსავი.

დასასრული

და დათო მალრადის პანია წიგნიც იმ შინაგანი სივრცითაა განათებული, ასე...

კრებულის სახელწოდებამ ჩაგაფიქრათ? ამ სიტყვის — უსადაურო — ნეოლო-

დათო მალრადის საერთოდ არა სწევ- ვია სიტყვათათამაში თუ ლირიკული ეკვი-

ყველა ნიუსზე ცხელი ნიუსი, — ...რაც პოეტისთვის ორჯერ ორია...

ეს მახვილგონივრულად მიგნებული სიტყვათათამაში — „ალიგიერის ალეგო-

ბოლო კრებულის სახელწოდებად იმ ლექსის სათაურია გამოტანილი, თავის...

რა უნდა გადარჩეს და: ხალხური პოე- ზია, ამ სტრიქონმა რომ უნდა მოიცვას...

ეს მინის ნაგლევი იმ წუთას შესაძლოა ის ვინო ქუჩაც იყოს, მაღალ ქუსლებზე...

შემოვლილია უცხო მთა-ბარი, საითაც ბედს...

და წვიმა შეიცვლის რიტმს, გადაი- ფარებს სამბას რუმბით?

ღრმად ინტიმური განცდები, გულის- გულში სათუთად ნატარები ქოლგის...

როსტომ ჩხეიძე

დათო მალრადი. პოეტი. მოგზაური

ზომიერების ლოგიკით დაუკავშირდეს მა- რად მფეთქავ განწყობილებებს:

წვიმს და ვეხები საგზე მკერდს მკერდით და ვთლი სალამურს...

ესეც ის პოეტური ფორმულა, როგორ ვეზიაროთ უსაზღვრო სივრცეებს: ვინო ქუჩისა, ამ ვინო ქუჩისა უნდა...

და იმ ეპოქიდან სტრიქონი რჩება, იმ ეპოქაში დაუსტამბავი სტრიქონი, მაგრამ...

და ცარიელი კვლავ გიხმობს ნიშა, ფრონტის წინა ხაზს გაშორებს წამი,

რომ ჰქონდეს გზაზე შენი იმედი, გზაზე, რომელიც მტრებმა შეთოვეს,

სიკვილილსაც მხოლოდ ასე უნდა გახე- დო — ლაღად და არტისტულად, რადგანაც...

აქაურს მანაც არა აქვს ფასი, აქაური ხომ სხვათაშორისობს...

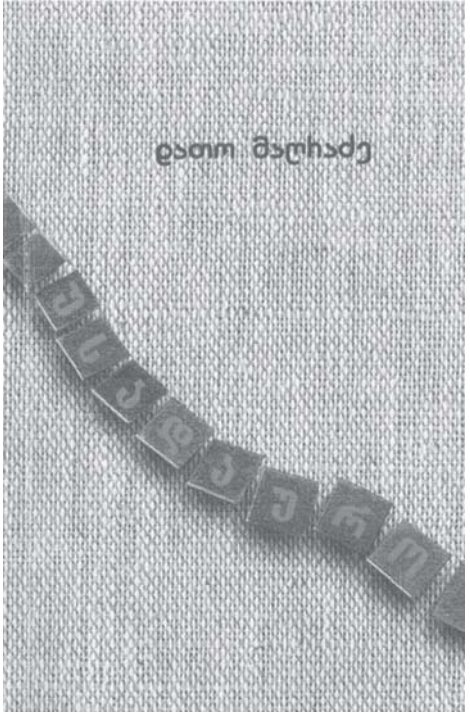
იალქნის... კვალი? თანაც... უკვე თვალმიფარებულის? ყოფით რეალობაში ეს ყოვლად შეუ-

შერწყმულ სიღამაზედ. მხატვრულ რეალობაში ეს უკვე მკითხ-

და კიდევ იმ თოლიებისა, ლექსიდან ლექსში რომ ფრენენ — ხან ფრთების სიმ-

სიმფონიის ხსენებამ კი ძალდაუტანე- ზლად უნდა ნაშთივიტივოს რქანიტელი...

ეს ხდება მაშინ, როდესაც ქვეყნის ცხ-



ოვრებას საკუთარ ბიოგრაფიასავით გან- იცად, ერთიმეორეში რომ გადახლართუ-

და უკვე შეგიძლია მთვარის ოლარებს ალუთქვა,

ყრმობის ენაზე რაც ვერ ითარგმნა, ჩამოგვერთმევა საბაჟო პუნქტში,

სიყმაწვილის შენარჩუნების მაღლი და ძალაა, უფლისავე რომ გიკვალავს გზებს...

და იტალიაც — პოეტის ხილული თუ უხილავი ოდისეას ჟამს, რუსეთსა და ალ-

— შენ, იტალია! ხელთა ვაქვს სამეი, მშვენიერების უკვდავ ფორმულით,

და ძავით თითზე მზე აქვს მობმული... ამ გადაეღვებამ კი ძალდაუტანებლად...

ქართველი მკითხველის აღქმაში ლაზ- არესა და მისი აღდგინების ხსენებამ თავისთავად უნდა გამოიწვიოს მესიანის-

კვლავინდებურად თავიანთი მისია აქვთ პოეტებსაც...

კიდევ უფრო გამკვეთებულად უკი- დურესად გამძაფრებულ სინამდვილეში.

დიდი ქვეყნის შვილებსაც და კიდევ უფრო მეტად მათ, დიდი ქვეყნის შვილები-

პოეტადაც, მოგზაურადაც რჩებოდა ჩახრუხად, მოდებული იმჟამინდელ მსოფ-

პოეტადაც, მოგზაურადაც გამოკვე- თილა დათო მალრადე, მოდებული ამჟამინ-

სახება ქართული კულტურის დესპან-

ისა, რომელიც სიტყვითაც და ცხოვრების სტილითაც ადასტურებს, რომ მსოფლიო...

ხრისტიანობის

სიყვარული

ხელები უნდა აგილოკო, ფეხები უნდა აგილოკო — მორჩილებით მოიგების ეს სიყვარული. მე არ ვიცი, როგორ გესმის შენ სიყვარული, მაგრამ არაა იგი მხოლოდ ბაგეთა სკდომა, ილღობში ხვევის ჩანერგვა, უკმარობათა ჩაბნელება, სპაზმთა ნუგეში. უნინარეს, ეს არის ჩვენი მარტოობის გადამონება, როდესაც ვცდილობთ, შევეყუთოთ რომელიღაც მიუვალ სხეულს.

ღვთისმოშიშებით

მოდის, სხეული და მარტოობა გადავცვალოთ: მე გიბოძებ სასონარკვეთას, რათა ცხოველი აღარ იყო, შენ მიბოძე ძალა, რათა არ ვიყო ჩვარი. მე გიბოძებ სინანულს, რომ ტიპი არ იყო, მე რომ არ დავზრე, შენ მიბოძე, მაშ, ნაკვერჩხალი. მერე კი შენს ფერხთა ქუეშე უნდა განვერთხა ღვთისმოშიშებით — ეგებ წიხლსაც გადაგაჩვიო.

მცირე ლექსები

* „როცა მოვეკვდები, ჩემს სოფელში დამასაფლავეთ“ — უნდათ, ან გვამით დააფასონ სამშობლო თვისი, სხეულით რომ ასგზის უარყვეს.

* ყოველთვის, როცა მგონია, რომ მორჩა, ჩემს ხელთ ხარ, მაშინვე ვხვდები, თუ როგორი ხელთუქმნელია სიყვარული.

* ჭიქა ყავას ჰგავს სიყვარული, ზოგი ტკბილს არჩევს, ზოგიც — უტკბოს, უმეტესნი კი — საშუალოდ ტკბილს, თუმცა კი ყველა ერთნაირად იხდის საფასურს.

* ყვავილებს მოვლა უნდა, ხოლო ცხოველებს — ზრუნვა, ადამიანებს — თავგანწირვა, ღმერთებს — თავყვანი და ვით გაართვას თავი ერთმა ადამიანმა?

* რაც უფრო მეტად თავყვანსა გცემ, მით უფრო მეტად ნადგურდები. ძველებს რაღაც გაეგებოდათ, მხოლოდ და მხოლოდ ქანდაკებებს რომ სცემდნენ თავყვანს.

* ისინი, ვინაც შეიყვარე, სათითაოდ გაუჩინარდნენ. ხე კვლავ ჩიტების გარეშე დარჩა. უცნაურია, საიდან აქვს იმდენი ძალა, რომ კვლავ აყვავდეს.

* როდესაც ვაჟკაცს დაგიძახებ, არ დაგავინყდეს, თუ როგორი ნაბიჭვარიც ხარ, ძვირფასოთი როცა მოგმართავ, არ დაგავინყდეს, რა ქლიავიც ხარ, როდესაც ამბობ, რომ გიყვარვარ, არ დაგავინყდეს, რა ბაზარიც გამოგვივლია, და არ იფიქრო, რომ რამეს მართლა წარმოადგენ, რახან თავყვანს გცემ.

თარგმნა თათია მთვარელიძე



ლელა ლაგაზიძე

მოსუცი

წვიმა უსველებს მხრებს, ზის შაოსანი, ეული ჩიტივით მობუზული, ენდროს ფესვებს ყიდის კაპიკებად, უთრთის წელთა სიმრავლისგან დამჭნარი ხელები. არ ავიწყდება, გამოიღმოს, ბედნიერი აღდგომა მისურვოს, თან თეთრებს კრავს ცხვირსახოცში. ...სინანულის ცრემლი მიბინდავს თვალებს.

აკელი ღლიურიდან

შენი ალერსი მზის შეხებას ჰგავს. მიშრიალეებენ თმას მონატრებული ხელები... ბრონეულის მარცვლებად მეტნევა ამბორო. ვთრთი ბალახივით. ნიჟარის მსგავსად იმასხოვრებენ ვნებით დამუხტულ ჩურჩულს ტურები. მილტობს სულს სიყვარული, როგორც გათიბულ მდელის წვიმის წვეთები. ...სადღაც, ღამის სიჩუმეში, გულისწამლებად ყვავილობს გულისაბას თეთრი ყვავილი...

ფარისცვალება

თრთის აგვისტო, აღმოდებული, ღრუბლის საკმეველით დაბინდულა მათა გრეხილი, ცისა და მიწის გასაყართან სმარადივით ელვარებს ანწლი. ძველს, მშვენიერს, შესაქმის დროთა საგალობელს მღერიან გაბმით მწიფობელები. მზე იძირება დაისის ძონში. მოერეკება ცხვრის არვეს მწყემსი. დატიფერულია სიყვარულით ქვაც და ყვავილიც... ...და როცა ცოდვის უფსკრულებში დავეხტები, კვლავ შენ ხარ ჩემი სულის ჭრილობების მკურნალი, უფალო.

ივნისი

ვინ დაგილაქა მწვანე კაბა თუთით, ივნისო, შენ ააჭრელე ყვავილებით შორი მინდვრები, ჩამოკიდე ბრონეულებს მენამული ზანზალაკები, ასე საამოდ რომ ირხევიან ქარის შრიალში. დააფინე ჩემს ნაღვლიან სულს სიხარულის საღებუნე. დადის ბილიკებზე გოგრის ბარდი, მუხლს მიყრის, ოქროსფერ ყვავილს მინვდის საამბოროდ, საღამოობით ისევე მოფრინავს ჩემს ძველ ბაღში ოფოფი. უგალობენ ოქროსფერ ცაცხვს უფლის ფუტკრები. გაცისკრებისას მესმის, როგორ ეფერები დაცრემლილ ვარდებს. ჩემს ნაღვლიან სულსაც ესაღებუნე, ყვავილებით შემკული ივნისო...

პვინდი

როგორ ნითლდები, მზის შუქჩაღვრილო შვინდის ნაყოფო, მახსოვს შენი ქარვის ყვავილი და მწვანე კვირტი. დღეს მეც შენსავით ვენაფები ზაფხულის მზეს, ძონისფერი მაქვს ბაგე და ღანვი. ...მიიწურება ზაფხული და მეხლება ქარი, შემოდგომის ძველი დესპანი, აყვითლებს მინდვრებს ხორბლისფერი ქალაღაით.



დადგება მალე ფოთოლცვენა, გაშავდება შენი ნაყოფი. სანთელივით დაგიდნება ფოთლის სამოსი. მეც ჩამჩურჩულებს კაეშანი წარმავალობის, დაელვენტება მიწას შვინდივით მშვენება შენი...

ცხენი

მახსენდება, შემოდგომის ტყეში ფეხმოტეხილი, მტირალა ცხენი. მარწყვა ბალახზე ჩაჩოქილი პირქუში ქისტი, ცხენის უფალი. მერე გასროლა, მტკივნეულად გულის მხაფრავი. ცხენის იარა, შინდისფერი ყვავილივით ამოხეთქილი... იცოდეს ღმერთმა, ჩემი წასვლა ღალატისგან ისე შორსაა, როგორც ის ტყვია, ტკივილისთვის ბოლოს მომღები.

სასნაული

თოვლი ამინანქრებდა ზამთრის ბალებს. შევცქეროდი ცადაწვილ ხეებს, თეთრად დაბარდნილს. ვიდექი, არამინიერი სილამაზით იღუმალი სიჩუმით მოჯადოებული. ვგრძნობდი, როგორ მეღვრებოდა სულში ნათელი... ამ მოზვიმე ნათლით მოსილი მეგონა სამყარო. ...ახლაც მჯერა, ანგელოზები აბნევენ ციდან მთვლემარე მიწას ზეციური, რძისფერი იასამნის ყვავილებს, რომ ადამიანებს მშვენიერების სიყვარული არ დაავინყდეთ...

კოეზი

მოჰყვებოდი დათოვლილ ბილიკს, სანთელივით მოგდევედა ცრემლი სილამაზით განთქმული ქალის და გული ჯავრით გეკუმშებოდა, როგორც მთის ღრუბელს, ამ ტიალი ქვეყნის მაცქერალს. მოაბიჯებდი ფეხშიშველი, ანითლებდა თოვლს სისხლიანი ნატერფალი. ...მერე ვინ იცის, ეგებ იმ კაცსაც დაანვიმა მხრებზე სინანულმა, ცხენდაცხენ რომ მოგყვებოდა ხელდაბორკილს, მაუზერმემართული, ანდა კიდევ ერთხელ დაგცინა ეშმაკმა — პოეტს, ქალამანი გადმოგიყარა. ...შეჩერდი წამით, შეანათე ცისფერი მზერა, მერე ისევ გაუყვევი შენს გოლგოთას, თუშეთის დათოვლილ მთებს...

— თოთხმეტი წიგნის ავტორი ხართ, „სიცილია გვალვამი“ შვიდ თვეში დაწერეთ, პარალელურად თარგმნით, ლექციებს კითხულობთ — როგორ ასწრებთ წერას, მხატვრულ ლიტერატურაზე როგორ მუშაობთ?

— ვწერ თამამ-თამამით. არასდროს ვმუშაობ 15-20 წუთზე მეტს. ვწყვეტ წერას და რაღაც სხვას ვაკეთებ — პოსტს ვდებ „ფეისბუქზე“ ან წიგნს ვკითხულობ. შემოდის, თვრამეტი საათი ასე გავერთო, ვითამაშო და თან ვიმუშაო.

— ნაწარმოებებს შორის ინტერვალ დიდია ხოლმე?

— ჩანაფიქრები მაქვს, ბლოკნოტში ვიწერ და მაშინ გამახსენდება ხოლმე, როცა მომნიჭებულია და მასზე მუშაობის დრო დგება. ადრე, როცა სხვა რაღაცებით ვიყავი დაკავებული, ვთქვით, თეატრს ვხელმძღვანელობდი, ჯერ — ერთს, შემდეგ — მეორეს, ან ახალგაზრდობაში, კინოს ვიღებდი — არ ვწერდი, არ მეცალა წიგნების დასაწერად. წერას დრო უნდა, ეგეთი უცნაური პროცესია, ბევრი დრო უნდა, გაცილებით ნაკლები კი — კითხვას. აი, პირიქით რომ იყოს, ნაწარმოები, სიტყვაზე, 10 წუთში ინტერვიოდეს და 4 საათში იკითხვოდეს, მაშინ წიგნებს არავინ წაკითხავდა, დამიჯერეთ.

— თქვენს ერთ-ერთ ბოლო თარგმანზე, „ჟოზე სარამაგო „იესოს სახარება“, ძალიან საინტერესოდ საუბრობს ლექსო დორეული კრიტიკულ წერილში „მკითხველი ღმერთია“. ის წერს: „სახარების“ თარგმნის მთელ სირთულეს წარმოადგენს ტექსტის სტილისტური და ესთეტიკური მრავალფეროვნება, რომელიც ქართულ ვარიანტში იდეალურად არის შენარჩუნებული; და ეს მიუხედავად იმისა, რომ ჩემი ინფორმაციით, თარგმანი არა პორტუგალიური, არამედ რუსული ენიდანაა შესრულებული, ყველაზე შთამბეჭდავი ალბათ ის არის, რომ მთარგმნელმა შესაშური ოსტატობით გადმოსცა საწარმოველი საფირმო სარკაზმთან შესაბამისი ბიბლიური ინტონაციები ისე, რომ ტექსტის დინამიკურობა და ესთეტიკური მთლიანობა შეინარჩუნა“.

— ისეთი განათლებული, მოაზროვნე ახალგაზრდა ლიტერატორები, როგორიც ლექსო დორეული და ნიკა მაჭუტაძეა, იმედს გიღვივებენ, თვითრეალიზების განცდას გიჩენენ, სტიმულს გაძღევენ. ავტორისთვის, მთარგმნელისათვის ძალიან დიდი მნიშვნელობა აქვს იცოდეს, რომ მის წიგნს, მის ნაშრომს ადრესატი ჰყავს — ბოლომდე გამგები და დამნახვი.

— ოცდასამი წლის ვიყავი, როდესაც უმალლესი სასწავლებლის სტუდენტებს თარგმანის თეორიაზე ლექცია წავუკითხე. თეორია თეორიად, მაგრამ პრაქტიკაში სულ სხვა რამ გაირკვა. ახლა მთელი მოძღვრება მაქვს, რომელიც, სამწუხაროდ, არ არის გაზიარებული, განსაკუთრებით — საგამომცემლო წრეებში. საქმე ისაა, რომ ჩვენს გამომცემლებს ერთგვარი სწორი მიდგომა აქვთ — მათი მოთხოვნა, ნაწარმოები ორიგინალის ენიდან უნდა ითარგმნოს, სავსებით ბუნებრივია, მაგრამ თარგმნის პროცესში გადამწყვეტია არა ის, თუ საიდან ითარგმნება ტექსტი, არამედ

ის, თუ რომელ ენაზე ითარგმნება. თარგმნისას მთავარი სწორედ ის ენაა, რომელზეც ნაწარმოები უნდა შედგეს და არა ის, რომელზეც დაინერა. წარმოდგინეთ, რომ მოვძებნეთ ადამიანი, რომელმაც იცის მალაგასიური ენა და ცნობილი მალაგასკარელი მწერლის თარგმნა დაავალებთ. კი მაგრამ, იმ ადამიანმა ქართული იცის? სამწუხაროდ, ამ თვალსაზრისით კატასტროფა ხდება ქართულ ლიტერატურაში. ითარგმნება მარკესი, ითარგმნება მსოფლიოს სხვა საუკეთესო ავტორები, კითხულობ მათ ქართულად და რა წერია, ვერ იგებ.

ქართულის ცოდნა-არცოდნაც არ არის მთავარი, იცით? თარგმნის მეთოდოლოგია არ გვაქვს. ყველას გვიცდია რაღაცის თარგმნა. ვინცებთ სიტყვებით, მაგრამ წინადადების სათარგმნელად ეს საკმარისი არ არის, ხომ? ახლა ვცდილობთ, სიტყვები ერთმანეთთან სინტაქსურად დავაკავშიროთ და მორფოლოგიური ფორმები მივცეთ. დაახლოებით ამ მეთოდით თარგმნიან. ზოგს ისიც კი ჰგონია, რომ რაც უფრო შეინარჩუნებს ორიგინალის სინტაქსსა და ლექსიკის თავისებურებებს, მით უფრო მიუახლოვდება დედანს; სინამდვილეში, აბადაუბდა, გაუმართავი და არაბუნებრივი ქართული ტექსტი გამოდის. მე კი ასეთი მიდგომა მაქვს: როცა ვთარგმნი, ტექსტი ისე უნდა დავწერო, როგორც დანერდა ავტორი, ქართული რომ სცოდნოდა. ეს როგორ მოვახერხებ? უნდა წავიკითხო ფრაზა, გავიაზრო შინაარსობრივად, გრამატიკულად, სინტაქსურად და გავიგო მისი ფუნქცია იმ ნაწარმოებში. მერე იგივე ფრაზა გამოვთქვა და დავწერო ქართულად, ჩემს ენაზე. აი, ამ მეთოდით ვმუშაობ.

— ისევ ლექსო დორეულის შეფასებას და ვუბრუნდები: „მგონია, რომ საწარმოველი თარგმნისას, განსაკუთრებულ მწერლურ ოსტატობასთან ერთად, დედნის ენის აუცილებლად ცოდნაზე მნიშვნელოვანი და გამოსადეგია იმ ენის, ფუკოს ტერმინით თუ ვიტყვი, „ინსტინქტური ლტოლვის ტემპერამენტის ფლობა“, რომელზეც ითარგმნება...“

— ვთარგმნი რუსული ენიდან, რომელიც ძალიან კარგად ვიცი. მოგეხსენებათ, არსებობს პნკარედულად თარგმნის საყოველთაოდ მიღებული მეთოდიც. საწარმოველი თარგმნისას პნკარედულად გამოვიყენებ ბრწყინვალე რუსული თარგმანი. პორტუგალიურის მცოდნეებმაც დამიდასტურეს, რომ ის ფაქტობრივად ორიგინალის ადეკვატური იყო. ანუ იმ თარგმანმა მიმიყვანა ავტორთან; გამაგებინა, როგორია ორიგინალში „იესოს სახარება“, ქართველ მკითხველს კი — ჩემმა თარგმანმა გააგებინა, იმიტომ, რომ მე ვწერდი როგორც საწარმოველი, რომელმაც იცის ქართული. ასეთი არტისტიკული გარდასახვა უნდა შეძლოს მთარგმნელმა და არ შეეცადოს უცხო ენის სინტაქსური კონსტრუქციების უცვლელად გადმოტანას. თუმცა პნკარედული თარგმანი ყოველთვის საუკეთესო ვერ იქნება. არტურო პერეს-რევერტეს „დიუმას კლუბს“ რომ ვთარგმნიდი, რუსულში ბევრი გაუგებარი ადგილი შემხვდა; ვხვდებოდი, რომ ავტორი ისე არ



დანერდა, ამიტომ, მართალია, ესპანური არ ვიცი, დედანი წინ მედო და „გუგლ-ტრანსლაციის“ დახმარებით ვცდილობდი იმ ადგილების გარკვევას.

— რუს ავტორებსაც თარგმნით?

— ახლახან ვთარგმნი ერთ-ერთი საუკეთესო თანამედროვე ავტორის, „ბუკერის“ პრემიის ლაურეატ ვიქტორ პელევინის რომანი „ჩაპაევი და სიცარიელე“. მას „ბაკურ სულაკაურის გამომცემლობა“ გამოსცემს. გამოსაცემად მზადაა, ასევე, ჟურნალისტ ოლეგ პამფილოვის ანტი-პუტინურ-ანტისაბჭოური სტატიების კრებული. კიდევ ერთი თარგმანი მაქვს — „ეროტიკული ტანკები“. ავტორი, როგორც მიხვდით, იაპონელი გახლავთ, რუბოკო შო. წიგნს საინტერესო ისტორია აქვს. „სიცილიაზე“ მუშაობისას დამჭირდა და ეროტიკული ელფერის მხატვრულ მასალას ვეძებდი ინტერნეტში. მაშინ წავაწყდი „ეროტიკულ ტანკებს“. მანამდე ბევრი იაპონური ტანკა წამეკითხა, მაგრამ არა ეროტიკული. ამიტომ ჩემთვის რაღაც ახალი იყო. ავტორით დავინტერესდი და — თურმე მე-8 საუკუნის პოეტია, რომლის უცნობი ხელნაწერებიც გასული საუკუნის 80-იანებში აღმოაჩინა და გამოაქვეყნა ერთმა ბიბლიოფილმა. მიყვავი ხელი თარგმნას, — თამამ-თამამით ვწერ-მეთქი, რომ გითხარით — და ასი ტანკა ვთარგმნი დიდი სიამოვნებით. შემდეგ დრო გავიდა და ტანკებისთვის ვეღარ მოვიცალე. როცა გამახსენდა და მივუბრუნდი, აღმოვაჩინე, რომ რუბოკო შო, მთელი მისი ისტორიით, გამოგონილი ავტორია და სინამდვილეში ეს ლონდონში მცხოვრები შესანიშნავი რუსი პოეტის, ოლეგ ბორუშკოს მისტიფიკაციაა, რომელსაც სხვა ავტორთან ერთად მიმართა. შესანიშნავად გამოუვიდათ, ნამდვილი იაპონური ესთეტიკა ჩადეს იმ ტანკებში. მე კი თურმე ორიგინალისგან მითარგმნია. წიგნი „პეგასმა“ გამოსცა, მინიატურული გამოცემაა, მოცულობის გამო მალაზიებში არ გაუტანიათ — წიგნებს შორის დაიკარგებაო. მხოლოდ წიგნის ფესტივალზე თუ შეხვდებით. საინტერესოა, რომ ბორუშკომ კრებული 1991 წელს მოსკოვში, ეგრეთ წოდებულ



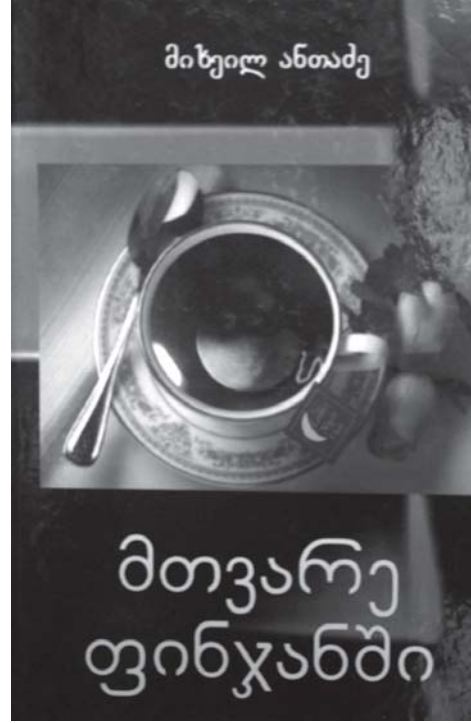
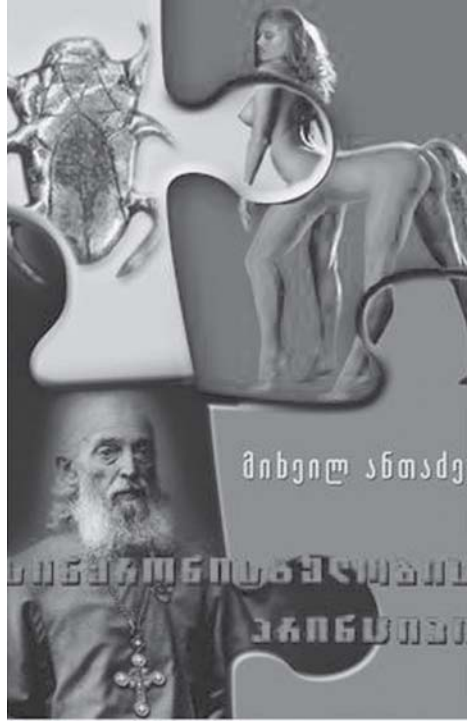
ლი „პუტინის“ დროს დაბეჭდა, როცა ქალაქის ქუჩებში ტანკები იდგა. ალბათ, წიგნის სათაურმა — „Эротические Танки“ — იმ-უშავა და ერთ დღეში 300 ათასი ეგზემპლარი გაყიდეს.

— ორიგინალურს არაფერს წერთ?

— ექვსი წელია, სვენებ-სვენებით ვწერ ბიოგრაფიულ რომანს მიხეილ ბულგაკოვზე. ძალიან მიყვარს ეს მწერალი, უფრო სწორედ, მისი გენიალური რომანი. ობიექტურად რომ ვთქვათ, „ოსტატი და მარგარიტა“ ალბათ მსოფლიოს საუკეთესო რომანების ხუთეულშიც შევა, სამეულშიც. ერთის არჩევა რომ მთხოვონ, ალბათ მაინც მას ავირჩევ. ბულგაკოვის ბიოგრაფია ძალიან საინტერესოა. სამეულ პერიოდში მოუწია ცხოვრებამ — ახალგაზრდობა მეფის რუსეთში გაატარა, კარგ სახლში ცხოვრობდა, ინტელიგენტთა ოჯახში და უცებ თვალწინ დაენგრა ქვეყანა. როგორ წარმოიდგენდა, რომ რამდენიმე წლის მერე გამათხოვრებული და განარკო-მანებული ივლიდა ვლადიკავკაზში და ისიც არ ეცოდინებოდა, მითელგვარადი ელემენტთა ქალაქი თუ თეთრების. ასეა, რა მოელის ადამიანს, არავინ იცის, ცივილიზაცია ნუთუმბი ინგრევა. სამი სხვადასხვა ცხოვრებით იცხოვრა ბულგაკოვმა — ჯერ ქვეყანა დაენგრა თავზე; მერე დიდი მწერლური აღმავლობა ჰქონდა, მაგრამ დაესიენ მგლებივით და შიზოფრენიამდე მიიყვანეს; ბოლოს კი განდევნილად იქცა, იჯდა განმარტოებული და წერდა, თუმცა რას წერდა — რასაც მაშინ, მის სიცოცხლეში, არავინ წაკითხავდა. სამი სხვადასხვა ცხოვრება სამი სხვადასხვა ცოლით — რომანს ასე დავალაგებ. უამრავი მასალა მაქვს. ახლა რაც ვიამბოთ, მოკლე მონახაზია.

სხვა რომანიც წამოვიწყე შარშან, „სიცილიის“ შემდეგ. ოც გვერდამდე დავწერე და მერე რაღაცნაირად გავეჩერდი; ვიგრძენი, იმდენი დრო მჭირდება, „სიცილიაზე“ რომ მქონდა. ალბათ „ბულგაკოვს“ დავამთავრებ და მერე შევეუდგები. რაც მთავარია, ჩანაფიქრი არსებობს, რომელიც არ შეიცვლება.

ესაუბრა თამარ ჟურული



დასასრული

იყო-მეთქი დრო, ეს მერცხლები ჩვენთვისაც ჭიკჭიკებდნენ და ზოგი მათგანი ჩვენს თავზეც ზრდიდა თავის ბარტყებს.

მძიმე, უხეში სიმი — გაბმული წარსულსა და დღევანდლობას შორის. ქუჩაში ხეიბარი მიდის. ეტლით არა, ილიაში ამოჩრილი, პრესტორიული „კასტილებით“.

ლალი ავალიანი
ლიტერატურული კუნსტკამერა



ინტერტექსტუალიზაცია პოსტმოდერნიზმის დამახასიათებელი ერთ-ერთი კომპონენტია, თანაც — არახალია, ძველთაძველია. მისმა გაფეთქებამ (როგორც ყურადღების მიპყრობის უადვილესმა ხერხმა) ის შედეგი მოგვცა, რომ ტექსტი მთლიანად „დაბლენდერებულია“; მდბიურად რომ ვთქვათ, უგემურ აჯაფსანდალს მოგვაგონებს. თუმცა ავტორსაც გააჩნია.

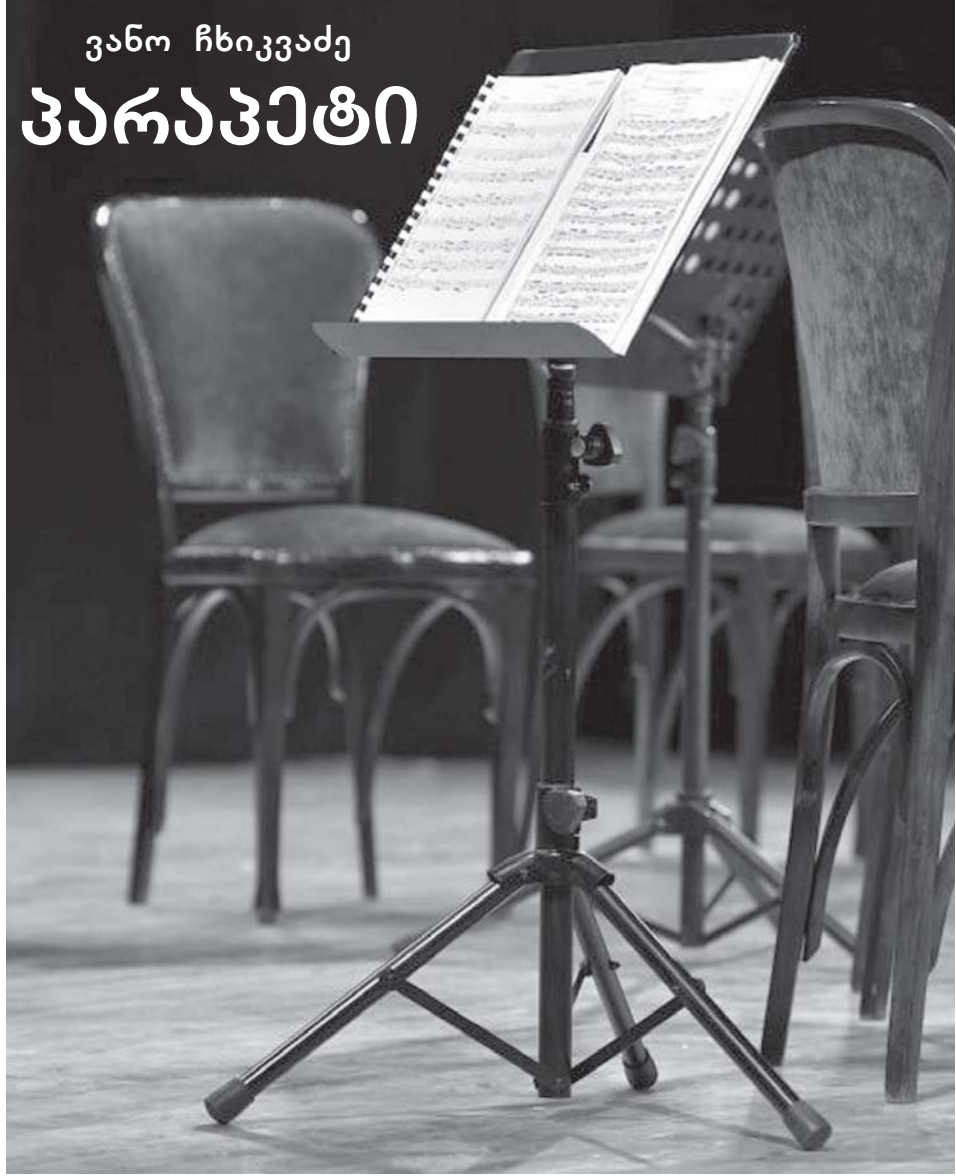
19 წლის ფრანსუაზა საგანს დებიუტმა — „სალამი, სევდავ!“ — იმთავითვე მოუტანა აღიარება და დიდი პოპულარობა. დაახლოებით 30 წლის შემდეგ, როცა უკვე შემოქმედებით მწვერვალს მიაღწია (რომანებით, პიესებით, კინოსცენარებით...) და ფრანგული ლიტერატურული ელიტის უცვლელი წევრიც გახდა, დანერგა მემუარები, რომელიც უმაღლეს იქცა ბესტსელერად:

„არაფერი მაქვს მოსარიდებელი — ჩემი შემოქმედება რიგიანი ლიტერატურა და პატიოსანი შრომის ნაყოფია. თავად ვიცი ჩემი რომანების ნამდვილი ფასი; ნაკითხული მაქვს პრუსტიც და სტენდალიც, ეს მწერლები კი ნებისმიერს მოაშლევინებენ ყოყოჩობას“. თანამედროვე ქართველ ავტორთა უმრავლესობას ასეთ რამეს ვერ წამოაცდენინებ: ზოგიერთი კი „გენიოსობას“ სულ იოლად იჩემებს!

ერთხელ მეგობრებმა ჩეხოვი განგებ გააქილიკეს: არ მოგებურდა იუმორისტული მოთხრობები — აბა, რაიმე სათავგადასავლო ან მელოდრამატულ ვრცელ თხზულებას კი ვერ დანერო! მწერალი ადვილად წამოეგო ანკესზე, ალბათ ეწყინა კიდეც, მათ საპასუხოდ „ულალატა“ თავის ხელწერას, სულ მოკლე დროში შექმნა „დრამა ნადირობისას“ და „დაგვიანებული ყვავილები“ — ერთი ამოსუნთქვით რომ იკითხება. უამრავი ლიტერატურული შედეგის დანერგა მტრისა თუ მოყვრის „ჯიბრზე“, დაკვეთით, ნაქეზებით, იძულებით, ავტორის ოთახში გამოკეტვით და ასე შემდეგ...

ბევრმა არ იცის, რომ XX საუკუნის ქართული მემუარისტიკის მშვენიერა და ვით კლდიაშვილის „ჩემი ცხოვრების გზაზე“ — არც მეტი და არც ნაკლები — „მოცულებით“ შეიქმნა, ამას კი დიდი მამის ყადრის მცოდნის, თავად ჩინებული პროზაიკოსის სერგო კლდიაშვილის შორსმჭვრეტელობასა და გამჭრიახობას უნდა ვუმადლოდეთ.

როცა მეფის რუსეთის „არაკეთილსაიმედო“ პოდპოლკოვნიკი დავით კლდიაშვილი აიძულეს, გადამდგარიყო, თითქმის უსახსროდ აღმოჩნდა, მაგრამ დაუნანებლად გამოეთხოვა „შფოთში, შეუნელებელ აღლევებაში გატარებულ წლებს“. თხემით ტერფამდე ქალაქელი მწერალი იძულებული გახდა, სიმონეთში



ანდა მომავალში რომელმა მითხრა მადლობა ამ გამირობისა თუ უღირსი საქციელისათვის? პირიქით! იმისთვის ახალი წელი რომ გავუღამაზე!.. იოჰან შტრაუსი — „იმპროვიზაცია“. პარაპეტი — უფორმო, თუნუქგადაკრული დეფიზი. რატომღაც ამერიკული, ხელოვნური კბილები მახსენდება — ასევე ხელოვნურად მზემოკიდებულ სახეზე თეთრი „შტრიხ-კოდი“. ეს სახე შენს დარდს გულს არ გააკარებს, ღრმად არ ჩაუშვებს, ყელის იოგებს არ ჩააცილებს. მთავრდება ზღაპარი შუა ევროპიდან. მიიწრიტება ჰობოსის სოლოს ხმა. ყვავილნარიდან არ წამოიმართება მეიგავის სილუეტი, რადგან თავადაც ყვავილად იქცა. ბინდში ბაცდება პარაპეტი!

ჯერ კიდეც ჰაერშია და რაფაზე დამსხვრეული წვირ-წვირ ნამცეცხვად არ მიმოფანტულა. ლეგენდები დავინყებას არ გვაპატიებენ, გახსენება უნდათ. ჩვენ მძიმე ოთხმოცდაათიანის დავინყება ვცადეთ, როდესაც უპატრონო, უსიცოცხლო, უილაჯო ქალაქის ქუჩებს, თავაშვებულ ქარში, ფეხსაცმლის გახსნილი ზონრებივით დასთრევდათ დაწყვეტილი დენის მავთულები. როცა მთვარის შუქზე, ჩალუსკუმებული მღვრიე გუბები შავი ნაგაზებივით ინვინენ. ვენის საკონცერტო დარბაზში მაშინაც კაშკაშებდნენ ჭალები... დავინყება ვცადეთ იმ ჩვენი წარსულის და არ გვეპატია. ომგადახდილი პარაპეტი ნკიპზე ჰკიდია!.. „ო, ხარბო მენავევ, ნუთუ იმდენს მაინც ვერ დავაგროვებ, რომ სტიქსზე დაუყვებდებლად გადამიყვანო!“

ლიტერატურული გაზეთი
საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტრო
საქართველოს მწერალთა სახლი
რედაქტორი ირაკლი ჯავახიძე
რედაქტორის მოადგილე უჩა შერაზადიშვილი
ფურნალისტი თამარ ყურული
მობ. ტელ.: (577)742277; (599)269852; e-mail: litgazeti@yahoo.com
ISSN 2346-7940